

יוסף צבי רימון

רבה של אלון שבות דרום
ראש הישיבה, ראש בתי המדרש
ורב המרכז האקדמי לב
נשיא סולמות

רחוב קבוצת אברהם 10
אלון שבות 9043300

משרד: 02-9933644
נייד: 052-5456060
פקס: 153-2-9933644

rimonim613@gmail.com

השלמת קריאת התורה לאחר חזרה לבית הכנסת

מקור דין השלמת הפרשיות הוא באור זרוע (שבת בסימן מ"ה), והביאו הרמ"א להלכה (קל"ה, ב).

וכך גם בספר חזה התנופה סימן נד (רבי משה די ברושליש, תלמיד הרא"ש, בספר תשובות ששמע מהרא"ש):

חילוק הסדרים וחיבוריהם הוא כדי שתעלה קריא' כל התור' בשנה אחת ולכן כל חכם בעירו או בארצו חיבר והפריד הסדרים כפי הסדר שראה שהוא הנאות ואין הסודר ההוא הלכה קבועה רק מנהג ואינו חובה לשנות מנהג הנהוג בברכה לקיים ס' סגרו ופסחו וכן כל כיוצא בזה בשאר הסימנים, סברא:

יש כמה מחלוקות בדין זה:

א. האם משלימים פרשה אחת אחורה או אף כמה פרשות – בשו"ת מהר"ם מינץ (סימן פ"ה) סבור שמשלימים רק פרשה אחת, וכן כתב המגן אברהם (ס"ק ד) והכנסת הגדולה (סימן רפ"ב) ופתח הדביר (קל"ה, א). לפי זה, במקרה שלנו, שיש שתי פרשות בשבת הנוכחית, אי אפשר להשלים, כי לעולם לא קוראים שלוש פרשות.

אמנם, יש הסוברים שצריך להשלים גם פרשות רבות, כי צריך להשלים את כל התורה בשנה (וכדברים שכתב באור זרוע), וביניהם: האליה רבה והגרא והחיד"א (שו"ת חיים שאל ח"א ע"א, ה) וערוך השלחן (קל"ה, ו) וכף החיים והרב עובדיה יוסף (חזון עובדיה שבת ח"ב עמ' שלב) והרב יצחק יוסף (ילקוט יוסף, הלכות קריאת התורה עמ' כ', ובמכתב שפרסם לאחרונה). המ"ב (קל"ה ס"ק ז) הביא את שתי הדעות ולא הכריע.

מהי סברת המחלוקת?

ניתן להבין בשתי צורות מדוע משלימים את הפרשות החסרות:

דרך אחת: מדין תשלומין, מעין תשלומין של תפילה.

דרך שנייה: אין כאן תשלומין כלל, אלא מראש החובה היא לקרוא את כל התורה פעם בשנה, וחלוקת הפרשיות איננה מעכבת.

אם נבין שמדובר על תשלומין, ממילא יש מקום לומר שניתן להשלים רק פרשה אחת, כפי שאנו רגילים בהשלמה בתפילה (וגם במקרה זה יש לדון, האם כשיש שתי פרשיות צמודות ניתן להשלים שלישית, כי אלו תשלומין רק של שבת אחת).

אולם, אם נבין שישוד החיוב הוא קריאת התורה פעם בשנה, פשוט שצריך לקרוא את כל הפרשות, כי אין אלו תשלומין כלל, אלא שצריך לקרוא את התורה כולה במשך השנה.

יוסף צבי רימון

רבה של אלון שבות דרום
ראש הישיבה, ראש בתי המדרש
ורב המרכז האקדמי לב
נשיא סולמות

רחוב קבוצת אברהם 10
אלון שבות 9043300

משרד: 02-9933644
נייד: 052-5456060
פקס: 153-2-9933644

rimonim613@gmail.com

הדרך השנייה, נשמעת מחודשת, אבל באמת היא זו שמפורשת בדברי הראשונים. כך מפורש בלשון ספר חזה התנופה על פי הרא"ש, אין כאן כלל תשלומין! החובה היא לקרוא פעם בשנה את כל התורה. סדר הפרשות הוא רק סידור שעשו, אבל "אין הסדור ההוא הלכה קבועה". ולכן ברור, שלא משנה כמה פרשות הפסידו, צריך לנסות להשלים את כולן, כדי לקרוא את כל התורה¹.

ב. האם צריך להשלים גם מהספר הקודם – גם בכך יש מחלוקת, והביאה המ"ב (שם), ונראה שעיקר דעתו שאין משלימים מספר אחר, אלא שמי שעושה כך אין מוחין בידו².

ג. בשערי אפרים (ז', לט) כתב שרק אם היה מניין ולא קראו, אבל אם לא היה מניין לא צריך להשלים, ובמקרה שלנו לא היה מניין כלל. אמנם, דין זה לא ברור והיה מקום לומר להיפך: שכיוון שלא התאספו כלל למניין, עדיין הם בפרשה הקודמת, וצריכים לקרוא אותה בפעם הבאה שייפגשו כציבור (וייתכן שתלוי בשאלה האם קריאת התורה היא חובת היחיד או חובת הציבור, ומקובל לומר שזו חובת הציבור, ולפי זה ייתכן שהציבור התחייב רק אם היה "ציבור" בשבת ולא קראו).

ד. ייתכן שאם היתה קריאה בעיר, שפטרו את כל העיר – דין זה לא ברור, אבל כתבו הבן איש חי (שנה א', כי תשא, ו).

למעשה:

לאור המחלוקות הנ"ל, באופן כללי הציבור יכול לסמוך ולא להשלים את הפרשות, אבל טוב אם יש מניין של אנשים שמוכנים לשמוע את כל הפרשות בשביל הציבור, שהרי פשוט הראשונים שהציבור צריך לקרוא את כל התורה במשך השנה.

בכל אופן, לא ישלימו גם מספר שמות (כיוון שעיקר הדין נראה שאין משלימים מספר לספר, ובפרט שיש כאן כמה ספקות נוספים. ואם רוצים, הדבר אפשרי, וכפי שכתב המ"ב).

כמו כן, אם רוב הקהל שמעו מספר פרשות, אלא שהיו כאלו שהפסידו פרשות נוספות, ישלימו רק מה שרוב הקהל הפסידו.

כמו כן, נראה שאין לדלג בפרשות, ואם שמעו פרשות באמצע למשל שמיני, לא ישלימו קעת פרשת צו, כיוון שכל דין זה בספק, וממילא, מסתבר להשלים דווקא כסדר האחרון של מה שהפסידו, וכפי עיקר התקנה.

לכתחילה, היה רצוי שהקורא יקרא את כל הפרשות לעליית ראשון עד שלושה פסוקים בפרשה הנוכחית (או עד סוף ראשון בפרשה הנוכחית).

אמנם, אם הדבר קשה, נראה שניתן לנהוג שכל אחד יקרא פרשה (כמעט עד סופה) ויברך עליה, ואחר כך יבוא אחר ויקרא כמה פסוקים מסוף הפרשה הקודמת ואת הפרשה

¹ אמנם, גם לפי סברת תשלומין, יש מקום לומר שיש להשלים את כל הפרשות, וכך למשל הגר"א סובר שאי אפשר להשלים יותר מתפילה אחת בתשלומין, ולמרות זאת במקרה שלנו נימק שמדובר על תשלומין, וגם שיש להשלים את כל הפרשות החסרות.

² משנה ברורה סימן קלה ס"ק ז

"א דאם בטלו פרשת ויחי אין לקרותו עם פ' שמות כי כשקורין ב' סדרות צריך לקרותו חד גברא מסוף סדרא ראשונה לתחלת סדרא שניה כדי שיהיו מחוברין וזה אין נכון לעשותו בשני ספרים וה"ה בפקודי ויקרא וכדומה ויש חולקין וס"ל דלעולם משלימין וכתב בשלחן עוצי שטים דהנהוג כן אין מוחין בידו".

הבאה (כדי לשמור על ההגיינה, שבעל הקורא הוא העולה, וכדי שלא לתת לאדם אחד לקרוא ברצף כמה פרשות). אמנם, כשיגיעו לפרשת השבוע, נכון שיקראו בה שבע עליות. אדם שקרא בביתו ביחידות, גם מספר תורה, לא נחשב הדבר לקריאת התורה, והתשלומין חלים עליו כמו על כל אדם אחר, כיוון שלא היה לו מניין.

יוסף צבי רימון

רבה של אלון שבות דרום
ראש הישיבה, ראש בתי המדרש
ורב המרכז האקדמי לב
נשיא סולמות

רחוב קבוצת אברהם 10
אלון שבות 9043300

משרד: 02-9933644
נייד: 052-5456060
פקס: 153-2-9933644

rimonim613@gmail.com

